Státní
veterinární
správa

Výroční zpráva Státní veterinární správy za rok 2017

obsah

slovo ústředního ředitele 3

o státní veterinární správě 4

legislativa 5

veterinární hygiena a ochrana veřejného zdraví 7

nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví 14

ochrana zvířat před týráním..... 20

vztahy s EU a se třetími zeměmi 23

audit a kontrola..... 30

hospodaření 34

projekt Máme rádi zvířata 35

výročí 50 let od založení SVS 36

Vážené kolegyně a vážení kolegové, milí přátelé,

loňský rok, který byl mým druhým rokem ve funkci ústředního ředitele Státní veterinární správy, byl pro tuto instituci jedním z nejnáročnějších v historii. Naši připravenost totiž během několika měsíců prověřily hned dvě velmi závažné nákazy. Na začátku roku se po deseti letech vrátila do České republiky vysoce patogenní ptačí chřipka. Její návrat pravděpodobně souvisel s vysokými mrazy i migrací volně žijících ptáků přes naše území. Díky neprodleně přijatým opatřením bylo v průběhu zimy postupně zdoláno 39 ohnisek této nákazy a situaci se tak podařilo dostat poměrně rychle pod kontrolu. Koncem června 2017 se ČR opět stala zemí prostou ptačí chřipky, což je nesmírně důležité zejména pro české vývozce drůbežích produktů. V závěru června byl na území našeho státu poprvé v historii potvrzen africký mor prasat u uhynulého divočáka, konkrétně v lokalitě Příluky u Zlína. Do konce roku byla nákaza potvrzena u více než 200 kusů uhynulých a ulovených divokých prasat, všechna se nacházela v malé oblasti okresu Zlín. Díky přijatým opatřením se i v letošním roce zatím daří bránit šíření nákazy v populaci divočáků do dalších oblastí a co je nejpodstatnější, zejména do chovů domácích prasat. Úřední veterinární lékaři museli v průběhu roku řešit i několik mezinárodních kauz v oblasti potravin živočišného původu, například aféry se salmonelami v brazilském mase či s nepovoleným pesticidem fipronilem v drůbežích produktech. V průběhu roku vrcholily také přípravy nejrozsáhlejší novely veterinárního zákona v posledních letech, která začala platit v listopadu 2017. Navzdory výše uvedenému nedošlo k žádnému výraznému omezení dozorové činnosti. O tomto faktu svědčí mimo jiné i celková výše vybraných pokut za zjištěná porušení zákona, která vzrostla meziročně o jeden milion korun na rekordních 29,5 milionu Kč.

Mezi dlouhodobé priority Státní veterinární správy patří standardně zlepšování životní pohody zvířat (welfare) včetně šíření obecného povědomí o této problematice v ČR. Úřední veterinární lékaři Státní veterinární správy v této oblasti loni uskutečnili více než 7000 kontrol. Dlouhodobým trendem je vzrůstající zájem veřejnosti i médií o jednotlivé kauzy, ale i téma jako takové. Ruku v ruce s tím narůstá počet podnětů od občanů na podezření z týrání zvířat.

V průběhu loňského podzimu si Státní veterinární správa prostřednictvím řady společenských a odborných akcí připomněla 50. výročí své existence. Svou premiéru měl v roce 2017 také projekt s názvem „Máme rádi zvířata“ určený dětem předškolního věku. Během něj navštívili naši veterinární inspektoři přes 200 mateřských školek po celé republice a o zásadách správné péče o zvířata zde vyprávěli více než 6000 dětí. Pro velký úspěch projektu v něm budeme pokračovat i letos.

Mezi priority pro letošní rok opět patří především udržení mezinárodních statusů deklarujících příznivou nákazovou situaci na území státu, zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu a ochrana spotřebitelů před klamáním. Závěrem mi dovolte poděkovat nejen všem spolupracovníkům, ale také zástupcům ostatních subjektů, s nimiž Státní veterinární správa v loňském roce spolupracovala.

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel

o státní veterinární správě

Státní veterinární správa (SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství (MZe) a nejvyšší orgán veterinární správy s celorepublikovou působností.

SVS tvoří Ústřední veterinární správa (ÚVS), krajské veterinární správy (KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, a Městská veterinární správa v Praze (MěVS), která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. V čele SVS je ústřední ředitel, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinární péče působí na území České republiky (ČR) ještě další orgán veterinární správy – Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny státní veterinární ústavy – Praha, Jihlava a Olomouc (SVÚ), jejichž činnost řídí a koordinuje také SVS.

Veterinární péče zahrnuje

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- ochranu území ČR před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- veterinární asanaci;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie (EU) k zajištění výše uvedených úkolů (státní veterinární dozor). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné a projednávají se a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontroluje se jejich plnění;
- péči o pohodu zvířat – welfare.

V roce 2017 dokončila SVS přípravu a projednávání významné novely zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Novela veterinárního zákona byla dne 26. července 2016 vládou předložena jako vládní návrh zákona Poslanecké sněmovně. Návrh novely veterinárního zákona byl následně rozeslán poslancům jako tisk 881. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky v průběhu roku 2017 novelu veterinárního zákona projednala a po úpravách provedených na základě předložených pozměňovacích návrhů schválila usnesením ze dne 30. června 2017. Poslanecká sněmovna postoupila dne 24. července 2017 návrh zákona Senátu jako tisk 171 a návrh byl Senátem schválen 16. srpna 2017. Prezident zákon podepsal 4. září 2017. Novela veterinárního zákona byla vyhlášena ve Sbírce zákonů dne 19. září 2017 jako zákon č. 302/2017 Sb. s účinností od 1. listopadu 2017.

V souvislosti s novelou veterinárního zákona SVS připravila a projednala návrhy prováděcích právních předpisů, které bylo nezbytné v návaznosti na provedené změny veterinárního zákona vydat.

Jednalo se o tyto právní předpisy:

- Vyhláška č. 356/2017 Sb., kterou se zrušuje vyhláška č. 2/2013 Sb., o obsahových náležitostech žádosti o povolení domácí porážky skotu mladšího 24 měsíců nebo jelenovitých z farmového chovu a obsahových náležitostech jejího ohlašování.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. listopadu 2017.

- Vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2018.

- Vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 22. února 2018.

- Vyhláška č. 19/2018, kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 22. února 2018.

- Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů.
  Návrh vyhlášky byl v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/1535 notifikován Evropské komisi a ostatním členským státům.

Vedle návrhů prováděcích právních předpisů navazujících na novelu veterinárního zákona SVS také projednala v legislativním procesu další návrhy prováděcích právních předpisů, které připravila na základě změn souvisejících předpisů EU a na základě vyhodnocení dosavadních zkušeností získaných státním veterinárním dozorem a informací z aplikační praxe.

Jednalo se o tyto právní předpisy:

- Vyhláška č. 211/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 313/2014 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. srpna 2017.
- Vyhláška č. 445/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, ve znění vyhlášky č. 191/2013 Sb.
  Návrh vyhlášky byl v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/1535 notifikován Evropské komisi a ostatním členským státům.
  Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2018.
- Návrh vyhlášky o správné klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení veterinárních léčivých přípravků.

SVS v roce 2017 také zahájila práce na další novele veterinárního zákona v souvislosti s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jeho implementací do právního řádu ČR k nabytí účinnosti nařízení dne 14. prosince 2019.

V roce 2017 dále legislativní a právní odbor připravoval za SVS stanoviska k návrhům 59 právních předpisů, které SVS zasílá MZe v rámci připomínkových řízení.

SVS dozoruje téměř 7300 podniků (takřka 10 500 provozů), které zpracovávají produkty živočišného původu, nebo s nimi manipulují. Jedná se například o jatky, maso zpracující závody, mlékárny, zpracovny vajec, medu atd. Dalšími dozorovanými subjekty jsou osoby podílející se na obchodování a přepravci, takových dozoruje SVS téměř 3100. Od roku 2015 k těmto provozům přibyly i provozovny stravovacích služeb. SVS dohlíží v těchto provozech nad manipulací s živočišnými produkty. V roce 2015 byl Ministerstvem zdravotnictví (MZ) předán seznam bezmála 70 000 provozoven, jejichž kontroly pokračovaly i v roce 2017, a z těch, které v tomto roce zkontrolovala, jich SVS převzala pod svůj dozor přes 1800 (v restauracích, které nepoužívají nezpracované suroviny živočišného původu, SVS dozor neprovádí).

V dozorovaných schválených podnicích, je podle vyhodnocení míry nebezpečí a rizik naplánován určitý počet kontrol. V loňském roce jich bylo provedeno přes 18 000. Dalších více než 22 000 kontrol bylo následných, neplánovaných a mimořádných. Z nich měly naprostou převahu kontroly exportovaného zboží a kontroly obchodovaného zboží v místech určení. Obou typů bylo prakticky shodně – téměř 7000. Plánovaných akcí, při kterých byla zjištěna alespoň jedna závada, bylo více než 650, u akcí mimořádných, následných, nebo neplánovaných byly závady zjištěny ve více než 690 případech. Relativně nízké procento nevyhovujících nálezů je do značné míry výsledkem soustavného a pravidelného veterinárního dozoru. V loňském roce bylo prakticky stejné procento záchytu závad jak u akcí plánovaných, tak neplánovaných. U plánovaných akcí se závadou bylo nalezeno průměrně 1,3 závady, u neplánovaných 1,4 závady. Neprojevil se trend z předešlých let, kdy při neplánovaných a mimořádných akcích byl výskyt akcí se závadou znatelně vyšší, než u akcí plánovaných. Stejně tak byl v minulých letech vyšší počet závad zjištěných v jedné akci.

V roce 2017 bylo provedeno 4900 kontrol zařízení stravovacích služeb. Celkem úřední veterinární lékaři při těchto kontrolách zjistili bezmála 1000 závad (závady byly zjištěny ve více než 300 případech, což představuje 6 % kontrol se závadou). Z těchto počtů vyplývá, že průměrně se v kontrole se závadou zjistily cca tři závady. Ty se týkaly zejména sledovatelnosti potravin (22 %), označování potravin (17 %), prošlých dat použitelnosti (15 %) a skladování surovin a potravin (12 %).

V roce 2017 pokračovala také kontrola subjektů podnikajících v režimu EKO-BIO, tedy podniků, které produkují potraviny v biokvalitě s označením BIO. Při těchto kontrolách nebyla zjištěna žádná porušení pravidel eko-bio produkce. Celkem SVS provedla v roce 2017 takto zaměřených kontrol 67, což je asi o třetinu méně než v roce předchozím. Ke snížení došlo úpravou metodiky k určení frekvence na základě požadavku Ministerstva zemědělství.

Další oblastí dozoru byly kontroly výrobků s označením „KLASA“ a „Regionální potravina“. Bylo zkontrolováno 77 výrobků oceněných značkou kvality KLASA od 60 výrobců. V sedmi případech bylo při kontrole zjištěno pochybení, z toho v pěti případech bylo potvrzeno nevyhovujícím výsledkem vyšetření vzorku (v jednom případě u mléčného výrobku, v dalších u masných výrobků). Při kontrolách regionálních potravin bylo zkontrolováno 96 výrobků u 59 výrobců. Byly zjištěny celkem 4 závady (u jednoho mléčného a tří masných výrobků).

V roce 2017 proběhlo 11 mimořádných kontrolních akcí:

1) Kontrola ukazatelů syrového mléka

Poněkud netypickou byla screeningová akce zaměřená na zjišťování parametrů mléka v hospodářstvích, která nedodávají mléko do velkých mlékáren, ale zpracovávají je ve svých minimlékárnách. Netypičnost spočívala v době trvání každé kontroly. Ta nebyla, jako obvykle, jednodenní, ale trvala několik měsíců. Akce probíhala v souvislosti s plánovanou novelizací prováděcí vyhlášky k veterinárnímu zákonu. Tato vyhláška stanovuje limity pro zpracovávané mléko. Celkem bylo zahájeno 184 akcí, během kterých byl každý podnik navštěvován dvakrát měsíčně, takže tento počet představoval více než 2800 návštěv. Bylo vyšetřeno přes 2900 vzorků a vyšetřeno téměř 30 000 parametrů. Výsledky ukázaly, že změna v legislativě by neměla mít dopad na nezávadnost produkce. Ve vyhlášce nově stanoveným limitům by nevyhovělo jen asi 7 % vzorků.

2) Arzén a nikl ve vybraných potravinách

Kontroly probíhají průběžně až do konce roku a vyhodnocovat se budou v rámci monitoringu cizorodých látek v roce 2018. Cílem je poskytnout data Evropské komisi za účelem provedení analýzy rizika a případné úpravy legislativy. Kontrol bylo provedeno 104.

3) Antibiotika u dojnic a prasnic poražených na jatkách

Akce probíhala od června do října. Cílem bylo zjistit, zda je maso starších zvířat zatíženo rezidui antibiotik.

Bylo odebráno celkem 168 vzorků. Všechny vzorky byly vyšetřeny screeningovou metodou na přítomnost reziduí inhibičních látek (RIL), pokud byly zjištěny RIL, provádělo se další šetření za účelem přesné identifikace antimikrobiální látky a stanovení jejího množství.

Byl zjištěn pouze jediný případ nadlimitního množství antimikrobiální látky (gentamicin u dojnice v množství 1765 µg/kg). Každé zjištění přítomnosti antimikrobiálních látek (včetně podlimitních) vyústilo v kontrolu používání léčiv v chovu.

4) Biocidy v mase skotu, prasat a drůbeže a v syrovém mléce

Akce probíhala od června do září. Cílem bylo zjistit zatížení masa rezidui látek určených k hubení hmyzu v chovech. Vzorky byly odebírány na jatkách. K odběru vzorku byla cíleně volena zvířata z chovů, ve kterých před porážkou proběhla dezinsekce.

Celkem bylo odebráno 25 vzorků ze 17 chovů. Kromě dvou případů nebyly zjištěny měřitelné hodnoty reziduí biocidů. Ve dvou případech byla naměřena stopová množství (0,002 a 0,0006 mg/kg) reziduí, v obou případech se jedná o množství pod legislativou stanovenou mez.

5) Kebaby

Akce probíhala od 12. června do 31. srpna. Cílem bylo prověřit, zda je používání potravinářských přídatných látek v masných polotovarech v souladu s legislativou.

Bylo provedeno 227 kontrol, z toho 61 (27 %) se závadou. Zkontrolováno bylo cca 60 tun masných polotovarů. Kromě použití nepovolených přídatných látek je u kebabů ze zahraničí velkým problémem jejich původ (k potravinám nejsou k dispozici příslušné dokumenty).

6) Látky zadržující vodu v drůbežím mase

Akce probíhala od 12. června do 31. srpna. Cílem bylo prověřit, zda je označení masa (masných polotovarů), ve kterém byly použity látky zadržující vodu, v souladu s legislativou. Tedy, zda nejsou polotovary z drůbežího masa vydávány za maso.

Celkem bylo provedeno 71 kontrol, v rámci těchto kontrol bylo 6 závad. Bylo odebráno 60 vzorků, z toho byly 2 nevyhovující. Zkontrolováno bylo 224 tun drůbežího masa.

7) Česká potravina

Akce probíhala od 12. června do 31. srpna. Cílem bylo prověřit, zda je používání označení „Česká potravina“ a označení, které má pro spotřebitele obdobný význam, v souladu s legislativou a zda nejsou spotřebitelé klamáni.

Bylo provedeno 98 kontrol, závada byla zjištěna 3x.

8) Medy na tržnicích

Akce probíhala od 26. června do 15. září. Cílem bylo ověřit, zda medy nabízené na tržištích splňují požadavky na označení, sledovatelnost a složení.

Bylo provedeno 100 kontrol na tržištích a 105 kontrol na stanovištích včel.

Požadavkům legislativy nevyhovělo 14 vzorků (6,8 %). Nejčastějším porušeným parametrem je aktivita enzymu diastáza, množství hydroxymethylfurfuralu a elektrická vodivost. Při pylové analýze nevyhověl pouze jeden vzorek.

9) Antimikrobiální látky v násadových vejcích

Bylo vyšetřeno 7 vzorků vaječných obsahů a 7 vzorků skořápek na rezidua zakázaných látek – zakázané látky nebyly detekovány. Dále bylo analyzováno 7 vzorků vaječných žloutků na rezidua antimikrobiálních látek. V jednom případě byla detekována rezidua antibiotika enrofloxacin. Následným vyšetřením skořápek bylo zjištěno, že koncentrace antibiotika je vyšší ve žloutku než na skořápce, tedy pravděpodobně se nejednalo o povrchové ošetření násadových vajec ale o použití antibiotik v krmné směsi. Vejce pocházela ze Slovenska – výsledek vyšetření byl předán slovenským úřadům.

10) Pesticidy v mléce, mléčných výrobcích, vejcích, tuku, játrech, mase a medu

Akce probíhala celý rok 2017 a bylo odebráno celkem 123 vzorků živočišných komodit. Cílem tohoto evropského monitoringu je zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit možné ohrožení spotřebitelů těmito rezidui.

Všechny vzorky vyhověly maximálním reziduálním limitům (MRL). V některých vzorcích byla nalezena rezidua na hladinách vyšších než mez kvantifikace (LOQ), tyto naměřené hodnoty byly však nižší než MRL. Jednalo se o tyto pesticidy: DDT (31x), hexachlorbenzen (25x) a chlorpyrifos (1x). Zvýšení měřitelných nálezů oproti předchozím rokům neznačí zhoršení situace, ale pouze to, že byla změněna metodika odběrů, kde se přešlo z masa na tukovou tkáň, kde je kumulace těchto látek přirozeně vyšší.

11) Biocidy ve vejcích

Akce probíhala od 20. září do 13. října. Cílem bylo prověřit, zda vejce od českých provozovatelů nejsou zatížena rezidui látek k hubení hmyzu a roztočů, používaných v chovech nosnic.

Byla prověřena vejce z 15 chovů a laboratorní analýzy zahrnovaly 50 různých biocidů. Nebyly zjištěny žádné nevyhovující výsledky.

Mezi neplánované kontroly byly zahrnuty, jak je výše uvedeno, kontroly zásilek v místech určení, a to na základě povinného hlášení. Těchto kontrol bylo více než 7000, závada se při nich vyskytla ve více než 200 případech. Posouzeno bylo téměř 130 000 tun zboží, neuvolněno na trh více než 200 tun. Uvedená čísla nezahrnují vejce, která jsou vykazována v kusech a kterých nebylo na český trh propuštěno cca 250 000 z 51 922 913 posouzených.

V rámci stálého veterinárního dozoru musí být všechna na jatkách poražená zvířata před uvedením do oběhu povinně prohlédnuta. V roce 2017 provedli veterinární inspektoři veterinární prohlídku před a po poražení u 2 637 087 kusů velkých jatečných zvířat. Z tohoto počtu bylo prohlédnuto 234 007 dospělého skotu, 10 242 telat, 2 374 022 prasat, 16 778 ovcí a jehňat, 918 koz a kůzlat a 120 koní a hříbat. U drůbeže byl proti roku 2016 mírný nárůst s menším podílem slepic a kohoutů. Hrabavé drůbeže včetně krůt bylo v roce 2017 prohlédnuto celkem 113 395 334 kusů. Vodní drůbeže bylo poraženo 3 984 453 kusů a poražených králíků bylo 723 319 kusů. Běžců bylo prohlédnuto 1564 kusů. Farmové zvěře bylo prohlédnuto proti roku 2016 o pár kusů méně, celkem 722 kusů.

Jako nevhodné pro lidskou spotřebu bylo vyřazeno 16 626 kusů velkých jatečných zvířat, 1 670 604 kusů drůbeže celkem a 3127 kusů králíků.

Kontroly klasifikace jatečně upravených těl

SVS na jatkách neprovádí pouze veterinární prohlídku (i když tato je zde hlavní činností), ale rovněž dozor nad klasifikací těl jatečných zvířat. Vlastní kontrolní činnost je zaměřena na kontrolu klasifikace jatečně upravených těl (JUT) skotu a prasat, na dodržování referenční úpravy jatečných těl těchto zvířat, na jejich správné označování, vedení a evidenci klasifikačních protokolů. Nedílnou součástí je i dohled a kontrola nad řádným odesíláním hlášení o klasifikaci v návaznosti na další zpracovávání těchto dat.

V roce 2017 provedli inspektoři 386 kontrol v 48 jateckých provozech porážejících skot a zkontrolovali 9562 jatečně upravených těl skotu. Průměrná chybovost klasifikace skotu byla 5,62 %. U 20 JUT byla zjištěna chybná obchodní úprava a u 48 JUT chybné označení.

Ve 44 podnicích porážejících prasata bylo provedeno 364 kontrol, zkontrolováno bylo 19 746 JUT prasat a chybovost klasifikace byla 7,27 %. V 395 případech byla zjištěna chybná obchodní úprava JUT a ve 158 případech chybné označení.

Zjištěná chybovost je zcela v toleranci dané metodikou, proto nebylo nutné zahajovat žádné správní řízení.

Veterinární prohlídka ulovené volně žijící zvěře

Při příjmu těl ulovené volně žijící zvěře v zařízeních pro nakládání se zvěřinou (zvěřinových závodech) se provádí veterinární prohlídka zvěře, a to v některých případech před stažením (v kůži/peří) a vždy po stažení (úplná prohlídka). V roce 2017 bylo celkem prohlédnuto 244 355 ks zvěře, z toho 83 886 ks v kůži/peří a 160 469 ks úplnou prohlídkou po stažení.

Prohlídka zvěře	2016			2017		
	Tuzemsko	Zahraničí	Celkem	Tuzemsko	Zahraničí	Celkem
V kůži / v peří	76 425	7386	83 811	76 476	7410	83 886
Úplná po stažení	146 301	14 146	160 447	146 317	14 152	160 469
CELKEM	222 726	21 532	244 258	222 793	21 562	244 355

Veterinární správa dále provádí kontroly uživatelů honiteb a proškolených osob. Za rok 2017 bylo provedeno 411 kontrol uživatelů honiteb, z toho bylo 31 akcí se závadou. Dále bylo provedeno 372 kontrol proškolených osob, 6 kontrol bylo se závadou.

Kontrola uživatelů honiteb

rok	počet akcí	počet akcí se závadou	uloženo na pokutách (Kč)
2016	443	23	75 500
2017	411	31	251 000

Kontrola proškolených osob

rok	počet akcí	počet akcí se závadou	uloženo na pokutách (Kč)
2016	378	3	5000
2017	372	6	10 500

Monitoring zoonóz

V rámci monitoringu zoonóz se v roce 2017 vyšetřilo celkem 10 507 vzorků. Pro účely vyšetření *Salmonella* spp. bylo celkem vyšetřeno 8759 vzorků. Záchytnost u brojlerů byla 7,35 %, u krůt 0,32 %, u prasat 0,52 % a u skotu 0,21 %. Obdobně jako v loňském roce byly odebírány vzorky slepých střev brojlerů a prasat na vyšetření *Campylobacter* spp. se záchytem 66 % u obou druhů. Na přítomnost původce *Escherichia* coli byly odebírány vzorky slepých střev prasat, celkem byly ve 180 případech izolovány kmeny *E.* coli, u kterých byla dále sledována antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise 2013/652/EU. Dále byly odebírány vzorky pro účely vyšetření na enzymy produkující *E.* coli (enzymy zajišťující rezistenci vůči beta-laktamovým antibiotikům). Celkem se odebralo 900 vzorků, z čehož u hovězího masa bylo zjištěno 11,6 % pozitivních, u vepřového masa 14,1 % pozitivních a u slepých střev prasat to bylo 34,5 % pozitivních vzorků. Dále bylo odebráno 270 vzorků pro účely vyšetření na Shiga-toxigenní *E.* coli s 3,25 % záchytem u skotu a 3,4 % záchytem u prasat.

Veterinární asanace

SVS kromě potravinářských podniků dozoruje rovněž podniky, které přepravují, nebo zpracovávají vedlejší produkty živočišného původu (VŽP), případně s nimi manipulují. Mezi ně patří kafilerie, výrobci krmiv pro zvířata v zájmových chovech nebo výrobci organických hnojiv, bioplynové stanice a kompostárny zpracovávající VŽP a další subjekty zabývající se například preparací zvířat a zpracováním loveckých trofejí. V rámci veterinárního dozoru bylo v roce 2017 provedeno celkem 835 úředních kontrol ve schválených/registrovaných podnicích manipulujících s VŽP. Porušení předpisů bylo zjištěno ve 4 případech.

V 2017 bylo v porovnání s rokem 2016 v ČR vyprodukováno a následně zpracováno cca 580 000 tun VŽP, což bylo cca o 30 000 tun více než o rok dříve. Největší podíl z toho tvořila syrovátka a mléčné výrobky již neurčené pro lidskou spotřebu, kterých bylo cca 314 500 tun (55 %). Uhynulá zvířata z celkového množství vyprodukovaného VŽP tvořila pouze 5 % (31 000 tun), z toho bezmála polovinu představoval uhynulý skot).

Z důvodu výskytu nebezpečných nákaz byl rok 2017 pro SVS mimořádně náročný, protože Česká republika byla dosud těchto nákaz prostá, nebo se v posledních letech na našem území nevyskytly. Jednalo se o výskyt vysoce patogenní ptačí chřipky (HPAI) a afrického moru prasat (AMP).

Hlavním cílem činnosti v oblasti zdraví zvířat v roce 2017 bylo udržení příznivé nákazové situace, ochrana území před zavlečením nákaz, které by mohly znamenat riziko pro člověka (zoonóz), nebo pro zdraví zvířat, a v případě výskytu těchto nákaz přijetí opatření k zamezení šíření těchto nákaz. K dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili především na monitoring nákaz v chovech zvířat, kontroly přesunů zvířat a provádění preventivních opatření v chovech zvířat.

Po téměř deseti letech byla na našem území začátkem roku 2017 potvrzena vysoce patogenní ptačí chřipka. Výskyt pravděpodobně souvisel s vysokými mrazy a s migrací volně žijících ptáků (infikovaných virem HPAI) přes naše území. Celkem byl virus v ČR diagnostikován u 51 uhynulých volně žijících ptáků a bylo vyhlášeno 39 ohnisek této nákazy u drůbeže. Ve většině případů se jednalo o HPAI subtypu H5N8, pouze jedno ohnisko bylo spojeno s prokázáním subtypu H5N5. Mimo přijatých opatření k zamezení šíření nákazy se SVS rozhodla v rizikovém období zakázat všechny výstavy a shromažďování drůbeže, okrasného ptactva a holubů na celém území České republiky. Díky důsledným opatřením se podařilo HPAI v chovech domácí drůbeže vymýtit a dne 23. 6. 2017 byl ČR navrácen status země prosté této nákazy.

V České republice byl dne 26. 6. 2017 potvrzen historicky první výskyt afrického moru prasat v populaci prasat divokých na území Zlínského kraje. Včasný záchyt AMP byl umožněn celoplošným monitoringem, v rámci kterého jsou již od roku 2014 na celém území ČR vyšetřována všechna nalezená, uhynulá prasata divoká. Po potvrzení této nebezpečné nákazy bylo ustanoveno Národní centrum tlumení nákazy a byla s okamžitou platností vydána mimořádná veterinární opatření. V souladu s legislativou ČR i EU byla vymezena zamořená oblast zahrnující celý okres Zlín (1033 km^2). V této oblasti byla nařízena řada opatření k zabránění šíření AMP v populaci prasat divokých a zejména k zamezení zavlečení AMP do chovů domácích prasat. Byl vydán zákaz lovu a krmení prasat divokých, nařízeno aktivní vyhledávání a hlášení uhynulých prasat divokých. Chovatelům domácích prasat bylo nařízeno provést soupis všech kategorií prasat chovaných na hospodářství a stanovena pravidla biologické bezpečnosti chovů, zejména zamezení kontaktu domácích prasat s prasaty divokými, používání desinfekčních prostředků na vstupech do hospodářství, hlášení úhynů a nemocných prasat s podezřením na AMP, kontrola všech přesunů prasat, povinnost hlásit domácí porážky prasat. Na vnější hranici oblasti s výskytem pozitivních nálezů AMP u prasat divokých (cca 58 km^2) byly instalovány pachové a elektrické ohradníky k omezení migrace prasat divokých z této tzv. vysoce rizikové oblasti. Kolem zamořené oblasti byla vymezena oblast s intenzivním odlovem s cílem snížit hustotu populace prasat divokých. Proto zde byl nařízen intenzivní celoroční lov všech kategorií prasat divokých a tento lov byl podpořen vyplácením zástřelného. Všechna prasata divoká ulovená v této oblasti byla vyšetřena na AMP, všechna s negativním výsledkem. Na celém území ČR byl vydán zákaz krmení prasat divokých, zákaz zkrmování kuchyňských odpadů domácím prasatům a nařízen celoroční intenzivní lov prasat divokých. V závislosti na vývoji nákazové situace byl postupně povolen odchyt a individuální lov prasat divokých i v zamořené oblasti. Ve vysoce rizikové oblasti byly vyčleněny zemědělské plodiny sloužící jako úkryt pro divoká prasata, instalována odchytová zařízení a při lovu byla využita spolupráce s Policií ČR.

Největším rizikem pro zavlečení AMP do chovů domácích prasat jsou neregistrované chovy s nižší úrovní biologické bezpečnosti. Z tohoto důvodu byl vydán zákaz chovu domácích prasat v neregistrovaných chovech ve vysoce rizikové oblasti (od 1. 12. 2017). Důsledným uplatňováním přijímaných opatření se podařilo zabránit šíření infekce AMP v populaci prasat divokých a zavlečení AMP do chovů domácích prasat. Celkem bylo od 26. 6. 2017 do 31. 12. 2017 diagnostikováno 205 pozitivních případů AMP u prasat divokých, z toho 191 případů u nalezených uhynulých a 14 případů u ulovených prasat divokých.

V období 10. 10. 2017 – 31. 12. 2017 byl na území ČR prováděn plošný monitoring Aujeszkyho choroby prasat v populaci prasat divokých. Šlo o sérologické vyšetření přítomnosti protilátek ve vzorcích krve odebrané od všech divokých prasat ulovených na území ČR v tomto období. Důvodem tohoto testování bylo jednak doplnění a aktualizace výsledků monitoringu Aujeszkyho choroby uskutečněného v letech 2011 až 2013 a jednak redukce populace prasat divokých podpořená výplatou zástřelného za prasata divoká, ze kterých byly odevzdány vzorky na vyšetření na Aujeszkyho chorobu. V celé ČR bylo při tomto monitoringu vyšetřeno celkem 82 114 prasat divokých. Nejvyšší počet prasat divokých byl uloven a vyšetřen v krajích Středočeském, Jihočeském a Plzeňském. Procento prasat divokých, která byla v jednotlivých krajích pozitivní na přítomnost protilátek proti Aujeszkyho chorobě, se pohybuje v rozmezí od 16,3 % do 28,8 %, pokud nebereme za relevantní výsledky z území hlavního města Prahy. Průměrná hodnota procenta pozitivních prasat v celé ČR byla 21,4 %.

V roce 2017 plnila ČR kritéria pro status země prosté u vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, infekční anémie lososovitých ryb, Aujeszkyho choroby prasat, slintavky a kulhavky, moru malých přežvýkavců, afrického moru koní, klasického moru prasat a rovněž status země se zanedbatelným rizikem bovinní spongiformní encefalopatie (BSE). Tyto statusy uděluje Evropská komise, nebo Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE), a jsou zásadní pro chovatele, kteří vyváží zvířata a živočišné produkty.

V roce 2017 pokračovaly programy pro tlumení a eradikaci některých nákaz. Jednalo se o Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring a eradikace transmisivní spongiformní encefalopatie (TSE) u skotu, ovcí a koz. Rovněž pokračoval aktivní monitoring ptačí chřipky v chovech drůbeže i u volně žijících ptáků, monitoring nebezpečných nákaz ryb a monitoring katarální horečky ovcí.

Programy tlumení salmonel v chovech kura domácího a krůt jsou zaměřeny na tlumení sérotypů salmonel, které mají dopad na veřejné zdraví. Nejde zde o zdravotní stav ptáků, ale o možné riziko kontaminace finálních produktů a ohrožení zdraví spotřebitele. Programy představují komplex opatření, která mají několik základních pilířů. Jsou to biologická bezpečnost v chovu, monitoring, vakcinace a opatření v případě výskytu salmonel. Biologická bezpečnost na hospodářství s drůbeží zahrnuje sanitační a zoohygienická pravidla a další způsoby prevence zavlečení a šíření patogenů prostřednictvím materiálů, osob, zvířat a vozidel. Zásadním opatřením biologické bezpečnosti je v rámci programů tlumení salmonel povinné zpracování a dodržování sanitačního programu, který zahrnuje plány deratizace a dezinsekce, pravidla pro očistu a dezinfekci všech prostor, technologie i nářadí prováděné v rámci každodenního běžného provozu farmy a mezi turnusy.

Monitoring je v rámci programů založen na pravidelném sledování výskytu salmonel v prostředí chovu. Jde o bakteriologické vyšetření vzorků trusu, které jsou odebírány podle harmonogramů stanovených pro jednotlivé kategorie drůbeže evropskou legislativou. Pro účely vyhodnocení výsledků monitoringu se zvlášť stanovuje pro jednotlivé kategorie drůbeže zahrnuté v programu kromě celkové prevalence *Salmonella* spp. rovněž prevalence tzv. „sledovaných sérotypů" salmonel. Jde o sérotypy s významem pro lidské zdraví. Pro programy ve výkrmech a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec jsou sledovanými sérotypy *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, pro reprodukční chovy kura domácího do sledovaných sérotypů patří navíc ještě *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Hadar a *Salmonella* Virchow. Pro tyto sledované sérotypy jsou evropskou legislativou určeny hodnoty prevalence (tzv. cíle), kterých má být dosaženo, a které mají být udrženy.

V reprodukčních chovech kura domácího činila prevalence sledovaných sérotypů v roce 2017 0,4 %. Jde o mírné zvýšení procenta hejn pozitivních na sledované sérotypy oproti roku 2016, ale rozdíl není významný, jde jen o desetinu procenta. Cílová prevalence činící maximálně 1 % hejn pozitivních na sledované sérotypy stanovena evropskou legislativou tak byla udržena. V chovech nosnic pro produkci konzumních vajec došlo v roce 2017 k poklesu prevalence sledovaných sérotypů oproti roku 2016 ze 1,7 % na 1,1 %. Cíl stanovený na hodnotu prevalence 2 % je splněn. Ve výkrmech kuřat činila v roce 2017 prevalence *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium 1,6 %. Jde o nárůst oproti roku 2016 (1,1 %). V roce 2017 se zvýšil nejen počet pozitivních hejn, ale i počet chovů s nálezem salmonel. Cílová prevalence stanovená evropskými předpisy (1 %) není dosažena. V chovech krůt na výkrm byla v roce 2017 zjištěna prevalence sledovaných sérotypů 1,9 % stejně tak jako v roce 2016. Cílová prevalence určená evropskou legislativou je pro hejna výkrmových krůt stanovena na 1 %. Za rok 2017 proto cíl není dodržen.

Výskyt sledovaných sérotypů salmonel v chovech drůbeže v letech 2010–2017

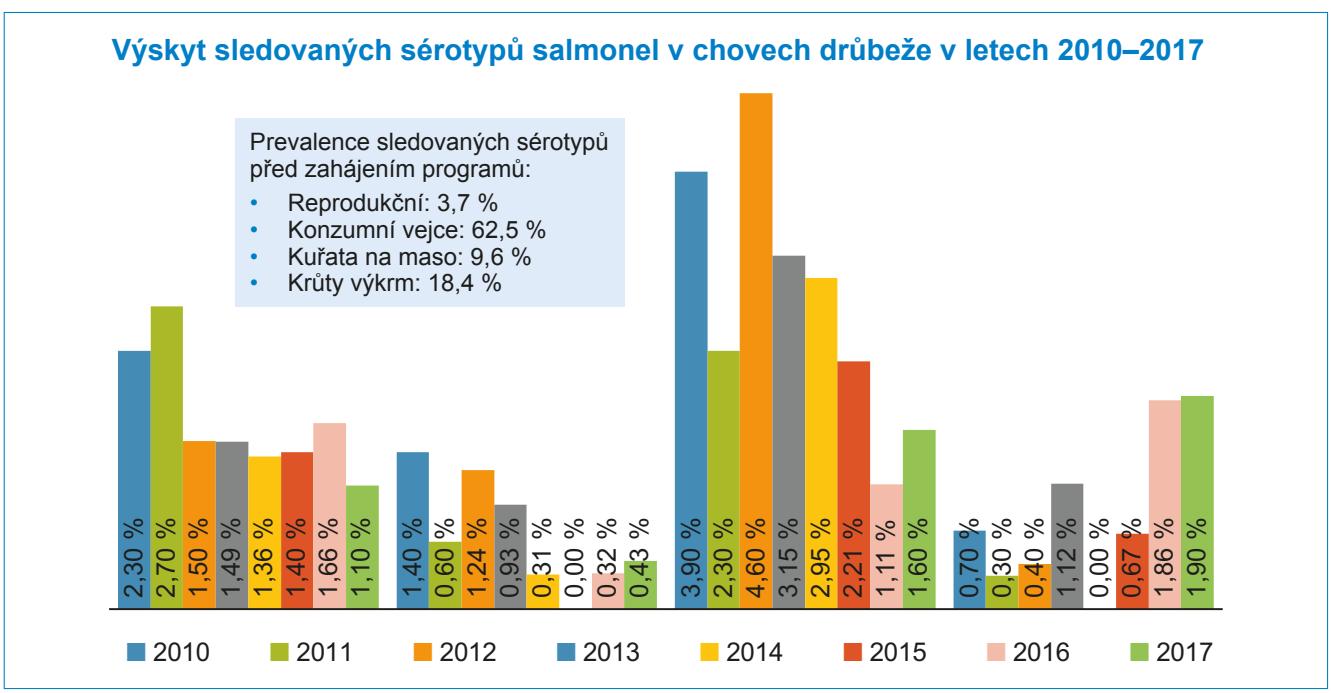

Od roku 2006 probíhal v chovech skotu Národní program ozdravování od infekční bovinní rinotracheitidy skotu, který byl k 31. 12. 2016 ukončen. V roce 2017 byla všem zbývajícím hospodářstvím s pozitivním skotem nařízena mimořádná veterinární opatření zahrnující zákaz přesunu zvířat, ozdravování formou vakcinace a dodržování zásad biologické bezpečnosti, s cílem minimalizovat riziko rozšíření nákazy na prostá hospodářství. V roce 2017 byla nařízena omezení pro připuštění pozitivních samic v závislosti na celkovém počtu pozitivních zvířat a jejich věku. Těmito opatřeními se podařilo snížit počet hospodářství s pozitivními zvířaty na 18, to znamená, že 99,9 % hospodářství je již k 31. 12. 2017 bez pozitivních zvířat.

Mezi nebezpečné zoonózy patří i tularemie. Od roku 2011 jsou na celém území ČR cíleně vyšetřováni uhynulí a ulovení zajíci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Zároveň je prováděn i plošný aktivní monitoring, v rámci kterého jsou vyšetřováni tři ulovení zajíci na 100 km^2 metodou pomalé aglutinace na výskyt protilátek. Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí a její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu je určení rizikových oblastí. Informace o míře rizika v konkrétních lokalitách jsou předávány mysliveckým sdružením a krajským hygienickým stanicím. Od roku 2011 je situace u této nákazy stabilní, z celkového počtu 1427 vyšetřených ulovených zajíců v rámci aktivního monitoringu byla tularémie diagnostikována u 25 zajíců. U uhynulých a podezřelých zajíců byla potvrzena u 6 ze 45 vyšetřených.

Nebezpečným parazitem pro člověka je *Trichinella* spiralis, jejíž vývojová stadia se mohou vyskytovat v mase divokých prasat. Proto je prováděno vyšetřování všech ulovených divokých prasat na přítomnost tohoto parazita. Sledování výskytu *Trichinella* spp. bylo s cílem spolehlivě definovat rizikové oblasti rozšířeno i na vyšetření lišek a psíků mývalovitých.

V roce 2017 byla novelou veterinárního zákona zavedena od listopadu povinnost soukromých laboratoří, které mají povolení pro vyšetřování masa vnímavě zvěře na trichinelózu, hlásit provedená vyšetření prostřednictvím on-line formuláře na webu SVS. Počet vzorků divokých prasat vyšetřovaných na trichinelózu ještě není konečný, protože soukromé laboratoře mají povinnost nahlásit počty vyšetřených vzorků jednou ročně v termínu do 15. dubna, a to za období od 1. dubna předcházejícího kalendářního roku do 31. března kalendářního roku, v němž se údaje předkládají. Níže uvedené počty za rok 2017 jsou tedy bez vyšetření v soukromých laboratořích, kterých bylo zatím nahlášeno 1032.

Pozitivní vzorek na trichinelózu byl v roce 2017 pouze 1. Jednalo se o divoké prase z MS Oldřichov v Hájích (Liberecký kraj).

Vyšetření prasat divokých na trichinelózu	2014	2015	2016	2017
Počet vyšetřených	126 098	185 042	163 546	230 791
Počet pozitivních	0	0	4	1

V roce 2016 byl zahájen monitoring alveokokózy u lišek, který pokračoval i v roce 2017. Onemocnění způsobované tasemnicí *Alveococcus* multilocularis, jejíž hlavním hostitelem je v Evropě liška obecná, je přenosné i na člověka. U něj se po nakažení vyvíjí mezihostitelské stádium, napadající především

játra, ale i plíce a jiné orgány. Vyšetřovány byly čtyři lišky nebo psíci mývalovití na 100 km², celkem bylo vyšetřeno 2876 vzorků s pozitivním záchytem u 684.

Vzteklina je virové onemocnění teplokrevných živočichů, včetně člověka, které napadá nervový systém a končí vždy smrtí. Poslední případ vztekliny byl v ČR zaznamenán u lišky v dubnu roku 2002. V roce 2015 byl diagnostikován jeden pozitivní případ vztekliny u netopýra večerního. Riziko zavlečení nákazy na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k nákazové situaci v Polsku, proto stále pokračuje monitoring zahrnující vyšetření čtyř lišek nebo psíků mývalovitých na 100 km². Za rok 2017 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 3375 zvířat, z toho 3121 lišek, všechna vyšetření byla negativní. Nadále platí povinnost vakcinovat psy starší tří měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které poranilo člověka, ke klinickému vyšetření veterinárním lékařem a to první a pátý den po poranění. Za rok 2017 bylo klinicky vyšetřeno veterinárními lékaři celkem 3306 zvířat, která poranila člověka.

V roce 2017 bylo řešeno v chovech ryb osm podezření na koi herpesvirózu (KHV) v Jihočeském (3), Zlínském (1), Středočeském (1), Jihomoravském kraji (2) a v kraji Vysočina (1). Dvě z těchto sedmi podezření byla potvrzena. Navíc bylo v rámci epizootologického šetření ohniska v Jihočeském kraji zjištěno kontaktní hospodářství, které bylo následně také prohlášeno za ohnisko KHV. Ohniska KHV byla potvrzena ve Zlínském (1 ohnisko KHV) a Jihočeském kraji (2 ohniska KHV). Na virovou hemoragickou septikémii (VHS) vzniklo v roce 2017 jedno podezření v Ústeckém kraji, které se nepotvrdilo.

V roce 2017 bylo řešeno 9 případů hromadných úhynů ryb (kraj Středočeský, Moravskoslezský, Liberecký, Jihočeský, Jihomoravský, Zlínský, Ústecký kraj a kraj Vysočina). Ve většině případů byl zjištěn úhyn obsádky z důvodu nedostatku kyslíku ve vodě a zvýšeného množství amonných iontů s následnou intoxikací amoniakem.

Tak jako v předchozích letech vynaložila SVS i v roce 2017 značné úsilí při šetření případů otrav včel souvisejících s používáním pesticidů. Případy hromadných úhynů včel byly řešeny ve spolupráci s inspektory Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského a zahrnovaly i laboratorní vyšetřování vzorků k chemické analýze. Pouze u některých případů byla prokázána souvislost s použitím přípravka a na ochranu rostlin:

Rok	Případů celkem	Počet případů s prokázanou přítomností pesticidu ve včelách i v porostu
2014	23	7
2015	29	8
2016	22	8
2017	14	8

V roce 2017 byla realizována kontrolní činnost zaměřená na dodržování požadavků legislativy ze strany včelařů. Výsledky této dozorové činnosti jsou následující:

Rok	Počet kontrolovaných		Počet kontrol			
	Chovatelů	Stanovišť	Počet kontrol celkem	Plánované	Neplánované	Porušené
2015	414	767	767	141 (18,4 %)	626 (81,6 %)	30 (3,9 %)
2016	583	647	1226	84 (6,9 %)	1142 (93,1 %)	40 (3,3 %)
2017	461	525	908	65 (7,2 %)	843 (92,8 %)	14 (1,5 %)

Kromě vlastního sledování výskytu nákaz a jejich původců byly v chovech hospodářských zvířat v roce 2017 prováděny kontroly zaměřené na dodržování požadavků legislativy v oblasti zdraví zvířat (biologická bezpečnost, léčiva, kontroly podmíněnosti, včelaři, ryby, zásilky zvířat, svody a další), bylo provedeno 5915 kontrol, z toho 5,2 % se závadami.

Řada kontrol byla rovněž provedena na základě vyslovení podezření na nákazu, podnětů občanů, podnětů jiných správních orgánů apod.

Za rok 2017 SVS vybrala za porušení legislativy v oblasti ochrany zdraví zvířat a péče o jejich pohodu pokuty ve výši 3 577 800 Kč.

Zdraví zvířat nelze zajistit bez plnění požadavků welfare neboli dobrých životních podmínek či pohody. Jejich kontrola tvoří podstatnou část dozorové činnosti SVS. Vzhledem k současné dostupnosti informací, zájmu odborníků a široké veřejnosti o tuto problematiku i rostoucímu obecnému povědomí o problematice, vzrůstá rok od roku počet podaných podnětů k prošetření. V důsledku toho úřední veterinární lékaři SVS každoročně provedou velké množství neplánovaných a velice často i opakovaných kontrol chovů, ať už zájmových nebo hospodářských.

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2017 byly základem dozorové činnosti SVS v této oblasti především plánované kontroly vyplývající z Víceletého plánu kontrol (VPK), který stanoví minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento kontrolovaných subjektů z celkového počtu.

V chovech hospodářských zvířat byly kontroly plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika, aktualizované pro rok 2017. Jako kritérium míry rizika se zohledňuje např. počet zvířat na hospodářství, druhy chovaných hospodářských zvířat, datum poslední kontroly či nedostatky zjištěné při minulých kontrolách.

V roce 2017 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 2240 kontrol (+46 administrativních kontrol), při nich bylo zjištěno 327 závad (+3 administrativní závady). Nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nezabezpečení nezbytných pomůcek nebo nedodržení minimálních standardů pro hospodářská zvířata vyplývajících z vyhlášky č. 208/2004 Sb. Z dalších zjišťovaných závad u kontrol hospodářských zvířat lze zmínit neevidovaná hospodářství, neohlášení změn ve stavu chovaných zvířat a o chov neoznačených zvířat tam, kde je povinnost zvířata označovat.

V chovech zájmových zvířat bylo v roce 2017 provedeno úředními veterinárními lékaři SVS celkem 1948 kontrol (+416 administrativních kontrol), z toho 429 se zjištěnými závadami (+122 závad administrativního charakteru). Nejčastější porušení se týkala nevhodných podmínek chovu, omezování krmení a napájení, působení nepřiměřených stresových vlivů a nezabezpečení proti úniku. Při těchto kontrolách se dále prokazovalo také porušení veterinárního zákona; což u zájmových zvířat představuje zejména nezajištění povinné vakcinace psů proti vzteklině.

Již tradičně nejvíce podnětů na podezření na týrání zvířat přichází od jednotlivých občanů z celé republiky. V roce 2017 jednotlivé KVS obdržely téměř 3000 podnětů. Většina podnětů se týkala chovů zájmových zvířat (psi, kočky, drobnochovy drůbeže, hlodavců, holubů apod.) a zvířat držených ve zverimexech pro další prodej. U hospodářských zvířat to byly zejména podněty na chov koní, skotu a koz. U podnětů, kdy se opravdu jednalo o týrání, či jiné porušení zákona jednotlivé KVS předávaly tyto případy k dořešení úřadům obcí s rozšířenou působností.

Je nutné zmínit, že na každý podnět se snaží SVS reagovat, praktickou kontrolní činnost však častokrát komplikují podněty obsahově totožné, kde jsou zasílané informace získané zprostředkovaně na základě komunikace v prostředí internetu, ne na základě vlastního zjištěni či zkušenosti pisatele. Další časově náročnou činností je komunikace ohledně výsledku šetření, kdy pisatel nesouhlasí s výsledkem a snaží se opakovaně navrhovat různé postupy a opatření, která má SVS v dané věci provést. V rámci zvyšování povědomí o problematice chovu zvířat, kontrolních postupů a možných postupů při zjištění

týrání zvířat či jiného porušení legislativy SVS pravidelně komunikovala s veřejností a této oblasti se bude nadále věnovat. Cílem je předcházet nepřiměřenému zahlcování kontrolních orgánů neopodstatněnými či nedostatečně sepsanými podněty či bezúčelnou komunikací, což má za následek v posledních letech nárůst administrativních činností na úkor praktického šetření případů v terénu,

SVS předala celkem 530 podnětů obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (ORP) k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům, fyzickým a právnickým osobám na úseku ochrany zvířat. Tyto podněty zahrnuji také návrhy na zvláštní opatření, mezi které patří umístění týraného zvířete do náhradní péče, opatření ke snížení počtu zvířat apod.

Případy, kdy vzniklo podezření ze spáchání trestného činu, byly SVS oznámeny orgánům činným v trestním řízení. V roce 2017 se jednalo o celkem čtyři případy. I v tomto roce opět pokračovala intenzivní spolupráce SVS s Policií ČR v rámci předávání informací s cílem zefektivnění boje proti pytláctví, nelegálnímu usmrcování volně žijících živočichů a zlepšení objasňování případů týrání zvířat.

Dozor nad dodržováním požadavků welfare v útulcích a záchranných stanicích byl vykonán prostřednictvím 158 (+4 administrativní kontroly) kontrol, z toho 137 kontrol (+4 kontroly administrativní) bylo provedeno v útulcích a 21 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata. Celkem čtyři závady byly zjištěny v útulcích a jedno porušení v záchranných stanicích. Stále se vyskytují zařízení, která prohlašují, že nejsou útulky, avšak provádějí činnost útulků, aniž by splňovala legislativní podmínky. Od 1. listopadu 2017 vstoupila v účinnost novela zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), která mimo jiné zavedla povinnou registraci útulků a povinné hlášení chovatelů, kteří chovají 5 a více fen.

Povinná registrace útulků tak umožní sestavit souhrnnou databázi zařízení pečujících o toulavá a opuštěná zvířata v ČR. SVS současně v rámci transparentnosti zveřejňuje protokoly z kontrol těchto zařízení na svých webových stránkách.

Co se týká chovů druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (druhy stanovené dle vyhlášky č. 411/2008 Sb.), SVS se zaměřila na kontrolu druhů, které současně spadají pod nové nařízení Evropské komise (EU) 2016/1141, kterým byl přijat seznam, invazních nepůvodních druhů“. Jedná se o nepůvodní druhy, u nichž bylo zjištěno, že jejich zavlečení či vysazení nebo šíření ohrožuje biologickou rozmanitost a související ekosystémové služby nebo na ně má nepříznivý dopad. V ČR se to týká zejména nosála červeného a mývala severního. S přijetím nařízení žádný nový chovatel nesmí moci tyto vyjmenované druhy legálně chovat. Pouze chovatelé, kteří prokáží, že zvíře chovali již před platností nařízení, je mohou dochovat do konce jejich života, ovšem za podmínek, že zabrání jejich úniku do volné přírody a další rozmnožování. V rámci kontrol chovů druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči inspektoři SVS opakovaně řešili chovy velkých kočkovitých šelem.

V rámci zvyšování povědomí o problematice chovu zvířat v ČR SVS pravidelně komunikovala s veřejností a aktivně se účastnila různých seminářů a přednášek.

V loňském roce začala platit novela zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), která mimo jiné chovatelům ukládá povinnost oznamovat

chov 5 a více fen a zavádí povinnost registrace útulků pro zvířata. V souvislosti s novelou SVS poskytla veřejnosti řadu souhrnných informací pro lepší a snadnější orientaci v nových povinnostech, které jsou uvedeny i na webových stránkách SVS.

V říjnu 2018 se uskutečnila již 24. mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare, která byla věnována různorodé problematice v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu v ČR a dalších evropských zemích. Informace byly prezentovány prostřednictvím zástupců Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, SVS, soukromých veterinárních lékařů, zahraničních univerzit a dalších odborníků a týkaly se problematiky chovu koček, welfare zvířat v útulcích i pokusných zvířat. Zazněly zde také přednášky týkající se otrav, poruch chování u zvířat a různých chovatelských praktik.

Kontrolní činnost SVS týkající se právních požadavků EU je navíc pravidelně dozorována ze strany Evropské komise, která provádí v jednotlivých členských státech tematické audity. Ve dnech 20. až 24. listopadu 2017 proběhl v ČR audit Evropské komise DG SANTE, který byl zaměřen na dodržování podmínek přepravy zvířat zejména do třetích zemí. Audit zahrnoval kontrolu nad přepravou zvířat, dále konkrétní postupy pro vymáhání legislativy ze strany státního veterinárního dozoru a také využívání prostředků mezinárodní komunikace, nadstandardních postupů a postupů dobré praxe.

SVS i v roce 2017 zajišťovala účast na jednáních pracovních skupin Evropské komise a Rady, kde se připravují nové předpisy v oblasti bezpečnosti potravin, zdraví zvířat, vedlejších živočišných produktů, monitoringu cizorodých látek, používání veterinárních léčiv a projednávají dalších aktuální témata v těchto oblastech. V rámci těchto jednání pak SVS aktivně obhajovala stanoviska ČR, při jejichž přípravě se snažila zohlednit i názory „stakeholderů".

Přehled jednání se zaměřením na veterinární problematiku a bezpečnost potravin v roce 2016 a 2017:

Rok	Jednání Rady	Jednání EK	Jednání mimo orgány EU	Celkem
2016	20	68	13	101
2017	25	65	18	108

V dubnu 2017 bylo publikováno významné nařízení pro oblast úředních kontrol (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin...), které s určitými výjimkami nabyde účinnosti 14. prosince 2019. SVS se následně postupně začala zapojovat do příprav rozsáhlé prováděcí legislativy jak k tomuto nařízení, tak k Nařízení Evropského parlamentu a Rady o přenosných nákazách zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat, které bylo vydáno již v roce 2016 a kde je rovněž uplatňováno přechodné období.

V roce 2017 i nadále pokračovala složitá jednání k návrhu nařízení EP a Rady o veterinárních léčivých přípravcích a návrhu nařízení EP a Rady o výrobě, uvádění na trh a používání medikovaných krmiv a o zrušení směrnice Rady 90/167/EHS.

Prosazování zájmů na úrovni jednotlivého členského státu je vždy obtížné, proto se SVS snaží dlouhodobě zajistit názorovou podporu a spolupráci dalších členských států, pozitivním příkladem je tak i seskupení „Hlavních veterinárních úředníků ve středoevropské oblasti" jehož je SVS členem. Cílem této pracovní skupiny je předjednání a následně lepší prosazování společných názorů na unijní úrovni. V roce 2017 byla pořadatelem tohoto zasedání právě SVS. Jednání probíhala v termínu 4. – 5. 10. 2017 v Praze a na programu byla zejména velmi aktuální problematika AMP u divočáků v ČR a prozatím úspěšná opatření zamezující jeho šíření případně proniknutí do domácích chovů. ČR v úvodu jednání krátce rovněž připomněla probíhající oslavy 50. let trvání Státní veterinární správy. Dále byla diskutována další podnětná témata jako „obchod s třetími zeměmi a navrhovaná nová struktura a pracovní metody Potsdamské skupiny" a „obchod se štěňaty a návrhy na legislativu proti podvodným praktikám při něm". Jednání bylo účastníky jak po stránce odborné, tak i společenské, hodnoceno velmi pozitivně.

V souvislosti s výskytem AMP v ČR, pak SVS na žádost Evropské komise poskytla součinnost při přípravě workshopu pořádaného v Olomouci pro pracovníky a organizace zapojené do tlumení AMP, workshop byl hrazen z prostředků Evropské unie.

SVS rovněž aktivně rozvíjí spolupráci se zástupci státní správy ze třetích zemí. V roce 2017 se proto zapojila do projektů rozvojové spolupráce a v rámci programu TAIEX byla SVS v termínu 27. – 30. 3. 2017 hostitelem studijní cesty jordánských zástupců Úřadu pro kontrolu surovin a potravin živočišného původu se zaměřením na příslušnou legislativu v dané oblasti, organizaci práce a praktické otázky provádění dozoru.

SVS rovněž prováděla stálý monitoring veterinární evropské legislativy včetně jejího posouzení a případné transpozice a implementace jednotlivých právních norem EU.

Počty přijatých gescí za poslední 2 roky:

Rok	Směrnice	Nařízení	Rozhodnutí
2016	0	28	70
2017	0	35	74

Co se týká příslušné legislativy EU, má SVS ve své gesci k 31. 12. 2017 celkem 373 platných nařízení, 834 platných rozhodnutí a 68 platných směrnic. SVS se rovněž podílí na významném počtu předpisů jako spolugestor. Počty přijatých gescí k předpisům EU ukazují stabilní trend – řešení veterinární problematiky pomocí přímo použitelných předpisů – nařízení, oproti dříve používanému právnímu nástroji – směrnicím, které nejsou přímo použitelné a jsou těmito nařízeními nahrazovány. Vyšší počet přijatých rozhodnutí v roce 2017 je dán aktuální nákazovou situací v EU (zejména výskytem vysoce patogenní influenzy ptáků a AMP).

Pracovníci SVS se i v roce 2017 aktivně zapojovali do školícího programu „Better Training for Safer Food“ (BTSF), který je financovaný Evropskou komisí a je určen pro zaměstnance provádějící úřední kontroly potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin. Cílem tohoto školícího programu je v souladu s nařízením 882/2004 harmonizace provádění kontrol v členských státech. V rámci tohoto programu bylo v roce 2017 pracovníky SVS absolvováno celkem 38 prezenčních a 49 e-learningových kurzů.

Pro vývoz veterinárního zboží do třetích zemí (tzn. do zemí mimo EU) musí být splněny veterinární podmínky, které si stanovuje konkrétní země dovozu. Na základě příslušných veterinárních podmínek pro konkrétní komoditu a konkrétní zemi dovozu je vytvořeno zvláštní veterinární osvědčení, tzv. certifikát, který před vývozem každé zásilky vydává a potvrzuje po provedené veterinární kontrole úřední veterinární lékař SVS.

V roce 2017 bylo průměrně každý měsíc SVS vydáno a potvrzeno 848 veterinárních osvědčení (VO) pro vývoz zásilek veterinárního zboží do třetích zemí.

Počet zásilek veterinárního zboží odeslaných v roce 2017 do třetích zemí

Kraj (KVS SVS)	Živá zvířata	Živočišné. produkty	Celkem
Praha (MěVS)	23	37	60
Jihomoravský (KVSB)	660	1058	1718
Jihočeský (KVSC)	525	2017	2542
Pardubický (KVSE)	301	302	603
Hradecký (KVSH)	253	57	310
Vysočina (KVSJ)	418	169	587
Karlovarský (KVSK)	8	9	17
Liberecký (KVSL)	34	463	497
Olomoucký (KVSM)	180	495	675
Plzeňský (KVSP)	9	661	670
Středočeský (KVSS)	750	1273	2023
Moravskoslezský (KVST)	102	63	165
Ústecký (KVSÚ)	28	11	39
Zlínský (KVSZ)	10	257	267
Celkem	3301	6872	10 173

Pokud s tím země dovozu souhlasí, může si na základě stanovených podmínek vytvořit VO přímo vývozce. Řada zemí však vyžaduje, aby zásilku doprovázelo VO bilaterálně schválené na úrovni kompetentních autorit. Taková VO jsou oficiálně dojednaná mezi SVS a příslušnou autoritou země dovozu. Nesou hlavičku SVS a státní znak, jejich vzory jsou zveřejněny na internetových stránkách SVS a jsou k dispozici všem zájemcům o vývoz.

V roce 2017 bylo SVS nově vyjednáno nebo aktualizováno 23 VO pro vývoz do třetích zemí a dalších 10 se jich řeší. SVS rovněž vyjednala 6 příloh k VO, jež obsahují určité dodatečné podmínky, které si některé země stanovily s ohledem na aktuální nákazovou situaci.

Veterinární osvědčení nově vyjednaná nebo aktualizovaná v roce 2017

Třetí země dovozu	Komodita
Alžírsko	Jatečný skot
Bosna a Hercegovina	Skot určený pro chov a/nebo produkci
Brazílie	Sperma býků
	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
Černá Hora	Plemenné a užitkové ovce a kozy
EEU	Krmiva rostlinného původu
	Krmiva a doplňkové látky živočišného původu
	Zvířata zoologických zahrad a cirkusů
Indie	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
Izrael	Jednodenní kuřata a násadová vejce
	Ptáci
Korea	Mléčné výrobky
	Solené kůže a kožní deriváty ze sudokopytníků
Mexiko	Jednodenní kuřata a násadová vejce
Srbsko	Plazi, obojživelníci a někteří bezobratlí
Tunisko	Krmivo pro akvarijní rybičky
Turecko	Plemenný skot
	Skot určený k výkrmu
	Konzervované krmivo pro zvířata v zájmovém chovu
	Nekonzervované krmivo pro zvířata v zájmovém chovu
	Mléčné výrobky
	Sperma býků
Ukrajina	Sperma býků

Některá VO jsou vyjednávána jménem členských států EU přímo EK. V takovém případě jsou členské státy žádány o připomínky k projednávaným osvědčením. V roce 2017 byla SVS požádána o odborné stanovisko k 6 návrhům VO.

Při vývozu do Ruské federace, Běloruska a Kazachstánu doprovází zásilky VO tištěná na ceninovém papíře s ochrannými prvky (VOCP). Jejich vydávání podléhá zvláštnímu režimu – jejich tisk, distribuce i evidence je zajišťována centrálně SVS. Ke konci roku 2017 měla SVS k dispozici VOCP pro cca 30 různých komodit.

Na základě žádostí vývozců vedla SVS v roce 2017 jednání s příslušnými autoritami třetích zemí ohledně veterinárních podmínek a možností vývozu pro dalších 12 komodit.

Vývoz veterinárních komodit je v některých případech podmíněn také registrací konkrétního podniku u příslušné autority země dovozu. SVS v roce 2017 zajistila dodatečnou registraci dalším dvěma českým mlékárnám pro vývoz jejich výrobků do Kolumbie u příslušných kolumbijských úřadů. Dále byly prostřednictvím SVS schváleny dva podniky pro vývoz konzervovaných výrobků z vepřového masa do Singapuru.

Některé třetí země vyžadují pro umožnění dovozu veterinárních komodit na své území komplexní schvalovací proceduru, která zpravidla zahrnuje několik dílčích kroků (vyplnění většinou dosti obsáhlého dotazníku pro posouzení dozorové činnosti v zemi původu, inspekci na místě provedenou zástupci kompetentní autority dovozní země a teprve v případě kladného posouzení předchozích kroků vyjednání vlastních podmínek VO). I v roce 2017 zajišťovala SVS dílčí kroky ve schvalovacích procedurách pro otevření dalších trhů pro české producenty. V této souvislosti byl vypracován dotazník k vývozu mléka a mléčných výrobků do Ruské federace, dotazník k vývozu hovězího masa a masa malých přežvýkavců do Ruské federace, dotazník k vývozu hovězího masa do USA, dva dotazníky k vývozu vepřového masa do Hongkongu a Číny, dotazník týkající se aviární influenzy k vývozu násadových vajec do Malajsie. Rozsáhlý dotazník byl také součástí schvalovací procedury nového závodu a procedury k prodloužení registrace již dříve schválených závodů pro vývoz krmiv pro zvířata v zájmovém chovu do Číny.

SVS na základě žádosti dovozců zvířat a živočišných produktů, pro jejichž dovoz nebyly podmínky harmonizovány legislativou EU, stanovila za rok 2017 veterinární podmínky pro celkem 382 dovozů ze třetích zemí do ČR. Ve 178 případech se jednalo o veterinární podmínky pro dovoz zvířat, zbývající část, tedy 204, tvořily veterinární podmínky pro dovoz živočišných produktů.

V případě živočišných produktů se většina stanovených podmínek vztahovala k dovozu výzkumných a diagnostických vzorků, které zahrnují především vzorky produktů živočišného původu určené k diagnostickým účelům v laboratořích schválených pro tyto účely, a také studijní materiál k výzkumným účelům, jež dovážejí zejména české vysoké školy či jiná pracoviště.

Stanovené veterinární podmínky pro dovoz živočišných produktů v roce 2017	
Výzkumné a diagnostické vzorky	190
Sušené zaječí a králičí kožky	4
Sperma	7
Ostatní	3
Celkem	204

Pokud jde o zvířata, většinu stanovených podmínek tvořily veterinární podmínky pro dovoz plazů, obojživelníků a bezobratlých živočichů.

Stanovené veterinární podmínky pro dovoz zvířat v roce 2017	
Plazi, obojživelníci a bezobratlí	120
Štěňata a koťata	13
Hlodavci, hmyzožravci, vačnatci, letouni a ježury	5
Laboratorní zvířata	13
ZOO ptáci	5
Šelmy	16
Primáti	1
Ostatní	5
Celkem	178

Z hlediska destinací, z nichž jsou do ČR neharmonizovaná zvířata a také živočišné produkty nejčastěji dováženy, zaujímá první příčku USA. Obecně se však dá říci, že k nám jsou veterinární komodity dováženy prakticky z celého světa, včetně mnoha afrických a asijských zemí.

Stanovení veterinárních podmínek pro dovoz obnáší důkladnou analýzu nákazové situace v zemi původu a zvážení všech rizik, aby dovozem nedošlo k zavlečení původců nákaz zvířat či původců onemocnění přenosných ze zvířat na lidi nebo k importu zdravotně závadných krmiv a potravin.

V závislosti na druhu obdržených žádostí o dovoz neharmonizovaných komodit byla v roce 2017 nově vytvořena 3 veterinární osvědčení pro dovoz zvířat a živočišných produktů.

Veterinární osvědčení pro dovoz komodit, pro něž byly podmínky harmonizovány na úrovni celé EU, vycházejí v Úředním věstníku jako součást právních předpisů. Veškerá osvědčení jsou spolu s dalšími informacemi přehledně prezentována na internetových stránkách SVS, v dvojjazyčné, příp. trojjazyčné verzi, s formulářovými poli k vepsání údajů. Za rok 2017 byla na internetové stránky vložena celkem 3 nová veterinární osvědčení, 12 stávajících bylo nahrazeno novým zněním a do 19 veterinárních osvědčení byly zapracovány změny.

Na internetových stránkách jsou dostupné i další informace týkající se dovozu a vývozu veterinárního zboží, které musí být a v roce 2017 i byly pravidelně aktualizovány.

SVS dále provádí kontroly činnosti úředních veterinárních lékařů Pohraniční veterinární stanice Praha-Ruzyně (PVS Praha-Ruzyně). Činnost PVS Praha-Ruzyně v roce 2017 byla ověřena dvěma kontrolami, během kterých nebyla zjištěna žádná závažná pochybení při provádění vstupních veterinárních kontrol.

V roce 2017 bylo na PVS Praha-Ruzyně podrobeno kontrole celkem 768 zásilek. Více než dvě třetiny, konkrétně 560 zásilek, tvořily zásilky zvířat, z nichž 14 bylo odmítnuto. Produkty živočišného původu se na celkovém objemu podílely 208 zásilkami, přičemž 37 bylo odmítnuto.

Přehled veterinárně odbavených zásilek za rok 2017				
	Celkový počet zásilek	Zamítnuté	Laboratorně vyšetřeno	Tranzit
Produkty	208	37	5	0
Zvířata	560	14	0	0
Celkem	768	51	5	0

Nejčastěji dováženými zvířaty vstupujícími do EU přes Prahu jsou dlouhodobě akvarijní rybičky a terarijní zvířata. Z produktů živočišného původu pro lidskou spotřebu se v loňském roce dovezly zejména zpracované produkty rybolovu, chlazené mořské ryby a skopová střeva, z vedlejších živočišných produktů zase krmiva pro zvířata v zájmovém chovu a sperma skotu.

V souladu s plánem kontroly, který stanovuje parametry, podle nichž mají být v rámci běžného monitoringu provedeny analýzy úředních vzorků z dovážených zásilek, odebrala PVS Praha-Ruzyně v roce 2017 vzorky k laboratornímu vyšetření z 5 zásilek.

Přehled laboratorně vyšetřených zásilek živočišných produktů v roce 2017			
Země původu	Popis vzorků	Typ vyšetření	Výsledek
Čína	krmivo pro zvířata v zájmovém chovu	Salmonella sp., Enterobacteriaceae	negativní
Maledivy	tuňák-filet	chemické prvky – Cd, Hg, Pb	negativní
Čína	střeva skopová	nitrofurany	pozitivní
Pákistán	střeva skopová	nitrofurany	negativní
Čína	střeva skopová	nitrofurany	negativní

Všechny testované zásilky, s výjimkou jedné, vyhověly stanoveným parametrům. Jednalo se o zásilku skopových střev k lidské spotřebě z Číny, která byla pozitivní na semikarbazid – metabolit nitrofurazonu (zakázaná látka nitrofuranů).

Úvod

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS SVS (dále také jako odbor IAK) je organizačně členěn do dvou oddělení, oddělení interního auditu a oddělení kontroly. Svoji činnost vykonává na základě ročních programů či plánů činnosti schválených ústředním ředitelem SVS.

Oddělení interního auditu provádí

a) interní audity v oblasti systému úředních kontrol v souladu s nařízením Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

Cílem a **účelem interních auditů systému úředních kontrol je ověřovat,** zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i vnitřními normativními dokumenty a vnitřními pokyny Státní veterinární správy, ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny účinně, zda jsou prováděny v souladu s jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol a zda je nastavený systém úředních kontrol vhodný k dosažení cílů příslušných právních předpisů. Interní audity systému úředních kontrol sledují efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných KVS SVS, MěVS v Praze SVS a ÚSKVBL.

b) interní audity v oblasti finanční v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a s prováděcí vyhláškou č. 416/2001 k tomuto zákonu.

Cílem a účelem interních finančních auditů je ověřovat účinnost vnitřního kontrolního systému SVS z hlediska nastavení a přiměřenosti řídících a kontrolních mechanismů v souladu s uvedenými právním předpisy a vnitřními dokumenty SVS. Interní finanční audity přezkoumávají a vyhodnocují operace a vnitřní kontrolní systém SVS a vyhodnocují, zda jsou v prostředí SVS dodržovány příslušné právní předpisy a vnitřní dokumenty SVS, zda rizika vztahující se k činnosti SVS jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění, zda zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

c) interní audity v oblasti systému managementu kvality podle normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“.

Cílem a účelem interních auditů systému managementu kvality je ověřovat shodu v uplatňovaném systému managementu kvality na ÚVS SVS, KVS SVS a MěVS v Praze SVS s požadavky citované normy a ověřovat shodu mezi dokumentací systému a prováděnou činností.

d) oddělení interního auditu dále koordinuje činnosti uvnitř SVS související s vedením, udržováním, monitorováním, hodnocením a neustálým zlepšováním **procesů systému managementu kvality** v souladu s požadavky normy ISO 9001, monitoruje dosahování strategických cílů na úseku managementu kvality při výkonu státní správy v oblasti veterinární péče na území ČR vymezených v Politice kvality SVS, **sleduje uplatňování Politiky kvality SVS.**

Oddělení kontroly provádí

a) **komplexní interní kontroly v rámci SVS** a kontroly SVÚ, ÚSKVBL, při kterých se řídí platnou legislativou. Kontroly jsou zaměřeny jednak do oblasti ekonomické – finanční, jednak do oblasti odborné – veterinární. Kontroly v oblasti ekonomické – finanční jsou zaměřeny na ověření postupů hospodárnosti při nakládání s prostředky státního rozpočtu, na formální náležitosti příslušných dokladů, na vyplácení cestovních náhrad, na věcnou správnost v oblasti evidence majetku, personálních a platových náležitostí. Kontroly v oblasti odborné veterinární činnosti jsou zaměřeny na výkon a organizaci dozorové činnosti, úroveň a vedení příslušné dokumentace.

b) **monitoring** provádění **externích kontrol** a výsledků externích kontrol SVS, důležitou a nepominutelnou součástí je rovněž kontrola účinnosti nápravných opatření k nedostatkům zjištěným při externích kontrolách SVS.

c) **kontroly plnění nápravných opatření**, které mají za cíl odstranit nedostatky zjištěné při vnitřní kontrolní činnosti

d) **vyřizuje a řeší podněty a stížnosti občanů**

Vyhodnocení činnosti odboru IAK za rok 2017

1. Interní audity systému úředních kontrol

Na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat uskutečnil odbor interního auditu a kontroly v roce 2017 celkem 23 auditů na 10 KVS.

2. Interní finanční audity

Na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uskutečnil odbor IAK v roce 2017 celkem 14 interních finančních auditů na všech 14 KVS.

3. Systém managementu kvality, interní audity systému managementu kvality a analýza plnění Politiky kvality SVS

Na základě normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“ uskutečnil odbor IAK v roce 2017 celkem 9 interních auditů systému managementu kvality SVS s cílem potvrdit shodu s požadavky uvedené normy. Audity byly provedeny jak na ÚVS SVS, tak na KVS.

4. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost odboru IAK v roce 2017 zahrnovala celkem 19 kontrol. 18 kontrol bylo plánovaných. Z celkového počtu 18 plánovaných kontrol bylo provedeno 14 kontrol na jednotlivých KVS a MěVS,

1 kontrola byla provedena na ÚVS SVS, 3 kontroly na SVÚ. Kromě plánovaných kontrol odbor IAK v roce 2017 provedl 1 mimořádnou kontrolu na základě požadavku ústředního ředitele SVS. Mimořádná kontrola byla cíleně zaměřena na prověření postupů při vyplácení zástřelného na území KVSM v souvislosti s AMP.

5. Stížnosti

V roce 2017 řešil odbor IAK celkem 28 stížností, v 79 % případů se jednalo o nedůvodné stížnosti. Nejvíce stížností bylo v rámci SVS prošetřováno ve Středočeském (25 %) a Moravskoslezském kraji (14 %). Oproti roku 2017 se jedná o 18% nárůst počtu řešených stížností.

6. Protikorupční program SVS

V roce 2017 odbor IAK řídil a koordinoval splnění všech povinností vyplývajících z Interního protikorupčního programu SVS v rámci celé SVS. Odbor IAK vypracoval a předložil Ministerstvu zemědělství souhrnnou zprávu o plnění povinností vyplývajících z Interního protikorupčního programu SVS.

7. Externí audity

V roce 2017 byla SVS podrobena 2 externím auditům, které se přímo týkaly činností a kompetencí odboru IAK.

V květnu 2017 proběhl audit EK, DG SANTE, zaměřený na národní systémy auditů aplikované v členských státech EU; v prostředí SVS tedy konkrétně zaměřený na oblast auditů systému úředních kontrol.

V listopadu 2017 proběhl 1. dohledový audit společnosti SGS Czech Republic, s.r.o., zaměřený na systém managementu kvality uplatňovaný v prostředí SVS.

8. Mezinárodní činnost – pracovní skupina EK pro národní systémy auditů

Ke shora uvedenému výčtu činností odbor IAK v kalendářním roce 2017 aktivně pokračoval v mezinárodní spolupráci na úrovni EU účastí na jednáních pracovní skupiny EK pro národní systémy auditů.

Přehled žádostí podaných podle zákona č. 106/199 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění za rok 2017

KVS SVS pro kraj	Počet žádostí	Počet odmítnutí	Počet odvolání	Opis rozsudků	Výčet licencí	Počet stížností	Další informace
	§ 18/1 a)		§ 18/1 b)	§ 18/1 c)	§ 18/1 d)	§ 18/1 e)	§ 18/1 f)
Jihočeský	6	2				1	
Jihomoravský	4						
Karlovarský	2	1					
Královéhradecký	4						
Liberecký	4	1					
Moravskoslezský	5	1					
Olomoucký	6	1					
Pardubický	4	2	1				
Plzeňský	3	1					
Praha	6						
Středočeský	9	3				1	
Ústecký	8	4					
Vysočina	6	1					
Zlínský	8	1				1	
ÚVS SVS	11	2					
Celkem	86	20	1	0	0	3	0

Celkové příjmy SVS za rok 2017 činily 180 723 590 Kč, z toho příjmy z rozpočtu EU na financování společných programů EU ČR dosáhly 36 834 270 Kč.

Celkové běžné výdaje v roce 2017 činily 1 003 472 800 Kč, z toho účelové a ostatní běžné výdaje organizace ve výši 250 490 610 Kč.

Skutečný počet zaměstnanců SVS v roce 2017 dosáhl počtu 1259.

Skutečný průměrný měsíční plat roku 2017 představuje částku ve výši 36 569 Kč.

Státní veterinární správa přijala v roce 2017 na účet pokuty celkem ve výši 14 164 245,32 Kč a na celní úřady převedla pohledávky za pokuty v celkové výši 15 355 673,74 Kč.

Státní veterinární správa

V roce 2017 uskutečnila SVS projekt „Máme rádi zvířata“ určený předškolním dětem. V průběhu října v jeho rámci uskutečnili úřední veterinární lékaři 256 přednášek v celkem 212 mateřských školách a celkový počet „proškolených“ předškoláků se vyšplhal přes 6000. Uvedená čísla ilustrují skutečně velký zájem mateřských škol o tento projekt. V jeho rámci děti z mateřských školek získaly od úředních veterinárních lékařů zábavnou a hravou formou informace o domácích i volně žijících zvířatech a rovněž o zásadách správného chování k živým tvorům a zodpovědné péči o ně. Celou akci zajišťovali vlastními silami pracovníci SVS.

Součástí projektu byla také soutěž o nejhezčí dětský obrázek se zvířecí tématikou, do které se zapojilo pět desítek školek. Zájem o projekt ze strany mateřských škol byl skutečně enormní a ohlasy na něj vesměs kladné. S finanční podporou MZe bude projekt v letošním roce pokračovat.

výročí 50 let od založení SVS

V září 2017 uplynulo padesát let od vzniku Ústřední veterinární správy, přímé předchůdkyně Státní veterinární správy. Ústřední veterinární správa byla s účinností od 1. září 1967 zřízena jako samostatná rozpočtová organizace, která „z pověření ministerstva“ plnila stanovené úkoly v řízení veterinární činnosti na území celého státu. SVS si toto kulaté datum připomněla hned řadou vzpomínkových a doprovodných akcí. Tou hlavní a největší bylo slavnostní setkání v přednáškovém sále Domu zemědělské osvěty na pražských Vinohradech, kde sídlí ústředí Státní veterinární správy. Akce pořádané pod záštitou ministra zemědělství Mariana Jurečky se zúčastnilo okolo stovky vážených hostů – zástupců státních institucí, stavovských organizací, akademické obce i bývalých zaměstnanců SVS. V rámci setkání byla předána ocenění třem zasloužilým pracovníkům SVS. Mezi další akce uskutečněné v souvislosti s kulatým výročím patřila například odborně-historická konference a výstava obrazů významných českých malířů s koňskou tématikou. Jeho připomenutí a zasazení do mezinárodního a světového kontextu se uskutečnilo i na pravidelném jednání hlavních veterinárních lékařů středoevropských států.

www.svscr.cz